

Temesvári Potrégaléria

Steinbach Endre

Heinzi Tausk

STEINBACH Endre, nekem Bandi bácsi volt, miután apámnak gyerekkori barátja és évtársa volt. Gyerekkorukban együtt is zenéltek, apám zongorázott, Bandi bácsi hegedült, nagyon jól, és mindezt Lugoson művelték. Az érdekes hogy ebből a kis vidéki városból mennyi figyelemreméltó ember került ki: Béla Lugosi Hollywoodi filmszínész, Kurtág György modern zeneszerző, Kálmán Oszkár énekes a Pesti Operaház tagja, Szántó György magyar író, Dr. Hevesi Simon Budapesti főrabbi, no meg Temesvári érdekü személyek: Neumann Maria, Ligeti Sámuel.



Vissza Steinbach-hoz: mérnök lett és Temesváron a Bega-szabályozónál volt főmérnök (Palatul Apelor). Felesége Kain Margit, a Zsidlic-ben volt tanárnő. Bandi bácsi legszigorubb titoktartás mellett mesélte apámnak (ez ma már nem érdekes) hogy 1950-ben megjelent az irodájában két ember, igazolták magukat hogy a 'Securitate' től vannak és velük kell jöjjön. Ha az a cég vitt, akkor mentél és nem kérdeztél, de Bandi bácsi mondotta hogy érdekes módon nem mint letartoztatott vitték a

vasúthoz és a Bukaresti gyorshoz. A fővárosban egy oriási épületbe vitték, ott egy hatalmas irodába ahol egy oriási iroasztal mögött ült valaki akihez nagy deferenciával szóltak. Persze a pasas nem mutatkozott be, hanem elmondotta hogy a Szovjetunió milyen fontos közmunkát végzett a folyamok csatornázásával, és Románia is fel akarja a gazdasági életet lendíteni egy csatornával, amely a Dunát a Fekete tengerrel köti össze. Bandi bácsi azért lett meghívva (???), hogy mint szakértő nézze meg a terveket és a tett-helyet. Bandi bácsi okos ember létére nem mondotta hogy ez egy hülye terv, mert a Duna-delta három ága, megfelelő kotrással nagyon jól hajózható, a csatorna viszont meg fogja szüntetni a két nagyon jó dunai kikötő (Brăila és Galați) működését, ketté fogja vágni Dobrogea-t egy északi és egy déli részre, valamint szükséges lesz egy új Fekete-tengeri kikötőre. Tehát Bandi bácsi csak technikai véleményre szoritkozott, és

mondotta hogy a tervek jók és megvalósíthatók. Így született a "gulag" munkával végrehajtott csatorna. Mi 2003-ban egy Dunai-Fekete tengeri 'cruise'-on voltunk, és a Cernavoda-i hid mellett láttuk a "csatorna" maradványait: egy sekélyes árok volt, ahoy még egy papircsónak sem tudott volna úszni; sok ezer Romániai kényszermunkás vesztette ott el egészségét és életét egy politikai hülyeség miatt. A Szovjetben, ahol úgy a vasut, mint az uthálózat minimális volt, ott a Don-Volga csatorna nagyon jól működött teher és utasszállításra.

Bandi bácsinak fontos szerepe volt a zsidó hitközségi életben is. Egyszer Angliában vett egy maccesz-gyárto felszerelést. Négy hónappal Peszach előtt, bérelt egy helyiséget, felvett fél tucat munkásnöt, kivették a ládából a felszerelést, és már egy hónappal az ünnep előtt lehetett a nagyon jó macleszt a hitközségeken keresztül vásárolni. Egyszer apámmal meg is látogattuk a 'gyárat' és élénken emlékezem hogy milyen érdekes volt. Ugy emlékezem hogy még a háborus években is működött a macceszgyár és onnan vettük a pászkát. Arra már nem emlékezem hogy volt-e macesz a kommunista években és honnan, de minálunk már nem volt.